

Sygn. akt II AKa 105/20

Lublin, dnia 10 marca 2021 roku

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - sędzia	SA Agnieszka Pawłowska (sprawozdawca)
Sędziowie:	SA Elżbieta Józwiakowska SA Wojciech Zaręba SA Leszek Pietraszko SA Mariusz Młoczkowski
Protokolant	st. sekretarz sądowy Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale prokuratora Sławomira Szymańskiego

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2021 roku

sprawy **D. B. (1) s. J. i G. z d. N. ur. (...) w. W.**

oskarżonego o czyn z art. 148 § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 lutego 2020 roku, sygn. akt IV K 93/19

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

II. na poczet orzeczonej wobec **D. B. (1)** kary pozbawienia wolności zalicza okres jego tymczasowego aresztowania również od dnia 11 lutego 2020r. do dnia 10 marca 2021r.;

III. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i ustala, że całość wchodzących w ich skład wydatków ponosi Skarb Państwa.

W sprawie niniejszej apelację złożył także obrońca jednak z uwagi na fakt, iż nie złożył on wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, Sąd Apelacyjny – na mocy art. 457 § 2 k.p.k. – odstąpił we wskazanej części od pisemnych motywów wyroku.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 105/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 11 lutego 2020 roku
sygn. akt IV K 93/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
	I. rażąca niewspółmierność kary, poprzez wymierzenie oskarżonemu D. B. (1) kary 10 lat pozbawienia wolności, w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości zarzucanego mu czynu, jak również biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa; II. niesłuszne niezastosowanie środka karnego w postaci pozbawienia praw	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadne	

	publicznych w związku ze skazaniem D. B. (1) za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k., które wymieniony popełnił w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie.	
Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
W swoim środku zaskarżenia oskarżyciel wskazał, że jedynie zasadną karą w niniejszej sprawie dla oskarżonego byłaby kara dożywotniego pozbawienia wolności. Niemniej oprócz powołania szeregu orzeczeń w tym zakresie, tzn. kiedy ta najsurowsza kara powinna zostać przez Sąd zastosowana, nie wskazał żadnych przekonujących argumentów, które miałyby uzasadnić jego stanowisko. Tymczasem cytowane orzeczenia, które miały wesprzeć wniosek prokuratora w zasadzie wykluczają jego tezy, a tym samym stanowią dowód na to, iż w sprawie brak jest tego rodzaju okoliczności, które uzasadniłyby wymierzenie oskarżonemu kary eliminacyjnej. Wskazując swoje argumenty oskarżyciel podał, że D. B. (1) popełnił czyn umyślnie, w zamiarze bezpośrednim, przy czym dopuścił		

się czynu o znacznej społecznej szkodliwości. Dalej podano, że oskarżony nie był pod znacznym wpływem alkoholu bądź innych środków wpływających na jego stan psychiczny, co jak można zrozumieć poczytane zostało jako okoliczność obciążająca dla D. B. (1). Dalej oskarżyciel wskazuje, że oskarżony zaatakował swojego ojca przy użyciu noża i zadał mu kilkanaście ciosów, dokonując uprzednio jego dotkliwego pobicia. Działał on zatem w uznaniu prokuratora ze szczególnym okrucieństwem i z rażącym lekceważeniem porządku prawnego. Jednocześnie prokurator wyklucza jako okoliczność łagodzącą działanie w afekcie fizjologicznym, chociaż potwierdza, że takowy zaistniał w niniejszej sprawie.

W uznaniu Sądu odwoławczego treść środka odwoławczego wskazuje na brak jakichkolwiek przesłanek uwzględnienia nie tylko wniosku o wymierzenie kary eliminacyjnej jaką jest dożywotnie pozbawienie wolności, czy 25 lat pozbawienia wolności ale i brak jest przesłanek do zaostrzenia wymierzonej przez Sąd orzekający kary. Żadna z okoliczności, które wskazał oskarżyciel nie

stanowi tego rodzaju szczególnych okoliczności, jakie mogą wpłynąć na zaostrenie kary wymierzonej w sprawie. Podkreślenia wymaga fakt, że wskazując swoje argumenty, prokurator nie zauważa żadnych okoliczności łagodzących, które zaistniały po stronie oskarżonego, a które w kompleksowy sposób z pozostałymi okolicznościami wpływają na wymiar dolegliwości karnej. Przecież organ oskarżycielski w równym stopniu obowiązuje zasada obiektywizmu, jak i inne organy prowadzące postępowanie karne. Zatem ma on obowiązek badać oraz uwzględnić okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Tymczasem zupełnie poza zainteresowaniem prokuratora pozostał fakt, że oskarżony działał w afekcie, którego przyczyną były przeżycia związane z zachowaniem J. B., uprzednio znęcającego się nad rodziną, w tym oskarżonym, molestującego swoją córkę – siostrę oskarżonego, czego świadkiem był D. B. (1). Zdarzenia te dla oskarżonego były wyjątkowo negatywne, traumatyczne i stanowiły przyczynę silnego wzburzenia, pod którego wpływem pozostawał w chwili czynu. Fakt, że zachowanie oskarżonego

w chwili czynu nie było usprawiedliwione okolicznościami, zostało przez Sąd ustalone i w sposób odpowiedni ocenione. Niemniej nie może pozostać niezauważone, jak postuluje prokurator, przy wymiarze kary. Sąd odsyła skarżącego do szczegółowego zapoznania się z aktami, w których znajdują się dokładne opisy zdarzeń z udziałem oskarżonego i cierpień, których doznał od swojego ojca. W czasie zdarzenia doszło między ojcem i synem do kłótni, obaj bowiem spożywali alkohol i oskarżony zaczął zgłaszać pretensje do ojca o jego zachowanie w przeszłości. Faktem jest, że to oskarżony zaczął zadawać ojcu uderzenia pięściami po głowie i klatce piersiowej, ale nie może pozostać niezauważony fakt, że to ojciec jako pierwszy, wziął do ręki nóż. W następstwie D. B. (1) chwycił nóż, którym zadał ciosy,

w konsekwencji zabijając swojego ojca. Niezależnie od powyższego oskarżony przyznał się do dokonania zarzucanego czynu, wyjaśnił praktycznie zgodnie z ustalonym w sprawie stanem, wyraził skruchę i żal. Wszystkie te okoliczności, a także inne precyzyjne wskazane w uzasadnieniu orzeczenia Sąd widział i właściwie ocenił.

Gdyby nie uwzględnił oczywistych w sprawie okoliczności łagodzących, tak jak życzy sobie tego prokurator, postąpiłby wbrew podstawowym zasadom wymiaru kary i zasadom obiektywizmu. Zwraca w szczególności uwagę fakt, że oskarżyciel bagatelizuje afekt fizjologiczny w jakim znalazł się oskarżony, a także fakt że przyjmuje, iż działanie pod wpływem alkoholu, czy środków odurzających usprawiedliwia agresję sprawcy. Natomiast określenie, jakim posługuje się skarżący dla oceny postępowania oskarżonego, tzn. miał on dopuścić się rażącego lekceważenia porządku prawnego, to wskazać należy, że jest to kategoria prawna precyzująca występki o charakterze chuligańskim (art. 115 § 21 k.k.). Trudno natomiast odnieść tego rodzaju ocenę do przestępstwa zabójstwa, szczególnie jako okoliczność obciążająca przy wymiarze kary, skoro wszystkie tego rodzaju zdarzenia musiałyby zostać tak ocenione. Zapomina także prokurator, że zabójstwo ze szczególnym okrucieństwem stanowi odrębną kategorię tego rodzaju zbrodni (art. 148 § 2 pkt 1 k.k.), którego sam oskarżyciel nie zarzucał oskarżonemu. Niezrozumiałe jest zatem dlaczego nagle przy ocenie

wymiaru kary wskazuje także okoliczność, że oskarżony miał działać ze szczególnym okrucieństwem, jako okoliczność obciążającą D. B. (1).

Oczywiście rację ma prokurator kiedy wskazuje, że: „podnieść należy, iż kara dożywotniego pozbawienia wolności jest najsurowszą karą przewidzianą w Kodeksie karnym. Karę dożywotniego pozbawienia wolności należy stosować w wypadkach najcięższych tylko wówczas, gdy w konkretnej sprawie ustalony został szczególnie wysoki stopień społecznego niebezpieczeństwa przypisanej zbrodni, głębokie zdemoralizowanie sprawcy, gdy okoliczności obciążające zdecydowanie przeważają nad okolicznościami łagodzącymi i tylko w przypadku, w którym nawet kara 25 lat pozbawienia wolności nie byłaby wystarczająca dla realizacji wszystkich celów kary”. Tyle tylko, że ma się to nijak do treści środka zaskarżenia, który nie podaje żadnych racjonalnych argumentów, mogących podważyć w sposób skuteczny dokonaną w sprawie ocenę. Być może gdyby prokurator

dokładnie przeanalizował treść uzasadnienia sporządzonego w sprawie, a także zapoznał się z cytowanym przez siebie orzecznictwem, wówczas znalazłby odpowiedzi na wszystkie swoje wątpliwości.

Powyższe argumenty obejmujące wszystkie okoliczności w sprawie zarówno te o wydźwięku obciążającym, jak i łagodzącym decydują o tym, że wymierzona karę nie sposób uznać za niewspółmiernie łagodną, zwłaszcza jeżeli odniesiemy ją do okoliczności popełnionego przestępstwa, ustalonego stopnia winy sprawcy, jego motywacji, bardzo wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu, czy postępowania po popełnieniu czynu, ale także zachowania pokrzywdzonego.

Tymczasem za represję rażąco niewspółmierną uznaje się taką karę, która - pomijając dyrektywy wymiaru kary - w sposób istotny lub wręcz drastyczny odbiega od tej, jaką należałoby wymierzyć przy uwzględnieniu okoliczności przedmiotowych charakteryzujących czyn przypisany sprawcy oraz podmiotowych, związanych z jego osobą. Na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi bowiem o każdą ewentualną różnicę

w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, że karę dotychczas wymierzoną można byłoby określić - również w odbiorze zewnętrznym - jako rażąco niewspółmierną, tzn. niewspółmierną w stopniu nie pozwalającym na jej akceptację (post. SN z dnia 26 lutego 2020r., sygn. akt V KK 382/19). Tego rodzaju okoliczności w tej sprawie nie sposób się dopatrzeć. Wymierzona kara 10 lat pozbawienia wolności jest karą współmierną do wagi dokonanego czynu i w uznaniu Sądu osiągnięte wobec D. B. (1) swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także zabezpieczy potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Odnosnie środka karnego, którego orzeczenia domaga się prokurator, to przypomnieć należy, że Sąd może orzec pozbawienie praw publicznych w razie skazania na karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 za przestępstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie (art. 40 § 2 k.k.). Nie dostrzegł jednocześnie organ oskarżycielski, że zabójstwo popełnione w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie także stanowi

odrębny rodzaj zabójstwa wskazany w art. 148 § 2 pkt 3 k.k. Zatem ponownie, jeżeli prokurator widział, że tego rodzaju zbrodnię oskarżony popełnił, powinien był ją zarzucić w akcie oskarżenia. Tym samym zgadzając się z własnymi ustaleniami i ustaleniami Sądu orzekającego, wykluczył szczególne okrucieństwo i motywację zasługującą na szczególne potępienie (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2002 r, sygn. akt. II KK 36/02 – „Orzeczenie o środku karnym pozbawienia praw publicznych wobec sprawcy skazanego za zbrodnię zabójstwa jest dopuszczalne jedynie w wypadku zakwalifikowania przypisanego mu czynu jako zbrodni z art. 148 § 2 pkt 3 kk, po uprzednim ustaleniu okoliczności uzasadniających przyjęcie, iż przypisanego mu czynu sprawca dopuścił się "w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie").

Wniosek

zmiana zaskarżonego wyroku przez:

- wymierzenie oskarżonemu kary dożywotniego pozbawienia wolności,
- zastosowania środka karnego w postaci

zasadny
 # częściowo zasadny
 # niezasadne

pozbawienia praw publicznych na okres 10 lat.	
Związłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
W związku w nieuwzględnieniem zarzutów zawartych w apelacji wnioski o zmianę wyroku uznano za bezzasadne w stopniu oczywistym.	

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot utrzymania w mocy
Utrzymano w mocy zaskarżone orzeczenie.	
Związłe o powodach utrzymania w mocy	
W związku z nieuwzględnieniem wniesionej apelacji i zawartych w niej zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o karze, Sąd wydał wskazane rozstrzygnięcie. Ubocznie należy podkreślić, że zaskarżony wyrok został również skontrolowany poza granicami zaskarżenia z punktu widzenia podstaw jego wzruszenia z urzędu. Podkreślić należy, że żadna z tego rodzaju okoliczności nie zachodzi w niniejszej sprawie.	

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

II	na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczono oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie;
6. Koszty Procesu	

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III	na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym, uznając iż ich uiszczenie przez ww. byłoby zbyt uciążliwe.